

BCF-001-001502

Seat No. _____

B. A. (Sem. V) (CBCS) Examination

August – 2021

Hindi (Compulsory)

(अप्सरा का शाप)

(Old Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001502

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- सूचना : (1) प्रश्नपत्र में कुल ५ प्रश्न हैं ।
(2) प्रश्न के अंक प्रश्न के सामने दर्शाये गये हैं ।

- १ : उपन्यासकार यशपाल के जीवन और कवन पर प्रकाश डालिए । 14
अथवा
- १ : 'अप्सरा का शाप' उपन्यास की कथावस्तु विस्तार से लिखिए । 14
- २ : 'अप्सरा का शाप' उपन्यास के आधार पर दुष्यंत का चरित्र-चित्रण कीजिए । 14
अथवा
- २ : 'अप्सरा का शाप' उपन्यास में व्यक्त नारी-चेतना को स्पष्ट कीजिए । 14
- ३ : 'अप्सरा का शाप' उपन्यास में इतिहास और कल्पना का सुभग समन्वय हुआ है । स्पष्ट कीजिए । 14
अथवा
- ३ : उपन्यास के तत्त्वों आधार पर 'अप्सरा का शाप' उपन्यास की समीक्षा कीजिए । 14
- ४ : 'अप्सरा का शाप' उपन्यास में वर्णित समस्याओं को सविस्तार लिखिए । 14
अथवा
- ४ : 'अप्सरा का शाप' उपन्यास के आधार पर शकुन्तला की चारित्रिक विशेषताओं पर प्रकाश डालिए । 14
- ५ (अ) : किसी एक विषय पर निबंध लिखिए । 07
१. साहित्य और समाज
२. मेरा प्रिय साहित्यकार

५ (ब) : हिन्दी में अनुवाद किजिए :

07

મોટા ભાગે એવું જોવામાં આવે છે કે વિદ્યાર્થીઓ પોતાની તંદુરસ્તી તરફ ઓછું ધ્યાન આપે છે. તેઓ જેટલા વિદ્યાવ્યસની હોય છે, એટલા સ્વાસ્થ્ય-રક્ષક હોતા નથી. જ્યારે તેઓ ભયંકર રોગથી ઘેરાઈ જાય છે ત્યારે તેમને સ્વાસ્થ્યનું મહત્વ સમજાય છે. મહાકવિ કાલિદાસે શરીરને ધર્મસાધનાનું મુખ્ય અંગ માન્યું છે. જો સૈનિક બંદુક ચલાવવા માટે દારૂગોળાને સૂકો ન રાખે અથવા કારીગર પોતાનાં ઓજારો સાફ ન રાખે તો એ યોગ્ય સમયે પોતાનું કામ આપી શકે નહીં. એ જ રીતે જે વિદ્યાર્થી પોતાના શરીરને તંદુરસ્ત ન રાખે તે સમ્યક્-અધ્યયન કરી શકતો નથી.

अथवा

गुजराती में अनुवाद कीजिए :

પુસ્તક જૈસા સચ્ચા મિત્ર અન્ય કોઈ નહીં હૈ । વહ હમારે સુખ-દુઃખ કા સચ્ચા સાથી હૈ । વહ હમં ધીરજ ઓર સમભાવ રખને કી પ્રેરણા દેતી હૈ । વિચાર, સંવેદના, મનોભાવ, જ્ઞાન ઓર માહિતી કે અદ્ભૂત સંયોજન સે પુસ્તક કી રચના હોતી હૈ । વહ ઁસા જાદુઈ ચિરાગ હૈ જો મનુષ્ય કે જીવન મં પ્રકાશ ફૈલાતા હૈ ઓર ઁસે અનુપમ આનંદ પ્રદાન કરતા હૈ । શ્રી ગુણવંત શાહ કે અનુસાર જિસ ઘર મં પુસ્તક ન હો ઁસ ઘર મં અપની બેટી નહીં બ્યાહની ઁાહિણ । ગુણવંત જી કા ઁહ કથન પુસ્તક કી મહત્તા ઓર માનવ-જીવન મં ઁસકી અનિવાર્યતા કો પ્રદર્શિત કરતા હૈ ।